

Дело првог песника и великог просветитеља словеначког има многоструки значај. „Вођа новог доба, претходник Илиризма и први гласник садање Југославије“, како га назива Др. Иван Лах, Водник је био један од оних радника коме се никакав посао није чинио недостојан једног песника кад се тичало просвећивања народа и буђења националне свести. Тако је „отац словеначке поезије“ не само са пуно полета почео рад на новој словеначкој књижевности и стварању књижевног језика словеначког, него је, осећајући у пуној мери све народне потребе свога доба, свесрдно обележио пут којим треба ићи у раду на образовању и просвећивању широких народних маса.

5. ПРЕЛАЗ ОД РАЦИОНАЛИЗМА КА РОМАНТИЗМУ И РЕАЛИЗМУ.

Реформа језика и правописа.

Прва половина деветнаестог века је и код Словенаца доба реформе језика и правописа, као код Хрвата и Срба. Словеначки филолог Јернер Копишар, који је дао прву научну словеначку граматику (1808), тежи да се говорни језици југословенских наречја, у којима су испеване народне песме, уведу у писану књижевност. Он даје правац у раду српском реформатору Вуку Караџићу, а под утицајем Караџићеве реформе Људевит Гај изводи реформу хрватског језика и правописа: на место кајкавског наречја узима штокавско и уводи фонетичан правопис. Тако је створен „Илирски Покрет“, уз који пристаје и Словенац Штанко Враз (1810—1851), одушевљени обожаваалац Вука Караџића и српских народних песама. Скупљао је словеначке народне песме и писао, прво на словеначком, после на српско-хрватском језику песме у којима слави Словеначку и Словенство уопште.

Други словеначки писци, међутим, не усвајају као Враз Гајеву реформу, већ покушавају сами да реформишу словеначки правопис. Тако Петар Дањко и Фрања Мешелко предлажу пра-